

Table of Contents

List of abbreviations	13
Acknowledgements	15
Introduction	19
Polyglot dictionaries	27
 PART ONE: 1788–1895	
1. Julian Antonowicz’s <i>Słownik potrzebniejszych wyrazów. In Grammatyka dla Polaków chcących się uczyć angielskiego języka ... (1788)</i>	35
1.1. Introduction	35
1.2. Julian Antonowicz	35
1.3. The <i>Grammatyka</i>	37
1.4. The vocabulary	39
1.5. Conclusions	43
2. <i>Słownik Angielsko-Polski wyrazów znajdujących się w tej księdze. In Wypisy angielskie, czyli Xsięga pożyteczna i łatwa do czytania dla uczących się języka Angielskiego ... (1813)</i>	45
2.1. Introduction	45
2.2. The book of readings	46
2.3. The glossary	46
2.3.1. The macrostructure	46
2.3.2. The microstructure	48
2.4. Conclusions	51
3. Krystyn Lach-Szyrma’s <i>Słownik angielsko-polski ułożony przez K. L.-S. dla użytku młodzieży Instytutu Politechnicznego (1828)</i>	53
3.1. Introduction	53
3.2. Krystyn Lach-Szyrma	53
3.3. The reader-cum-dictionary	56
3.3.1. The dictionary	58
3.3.1.1. The macrostructure	58
3.3.1.2. The microstructure	59
3.4. Conclusions	67
4. Erazm Rykaczewski’s <i>A complete dictionary English and Polish ... (1849)</i> and <i>Słownik dokładny polsko-angielski ... (1851)</i>	69
4.1. Introduction	69
4.2. Erazm Rykaczewski	70
4.3. The dictionary	72
4.3.1. The English-Polish volume (EPRYK)	72
4.3.1.1. The front and back matter	73
4.3.1.2. The research methodology	73
4.3.1.3. The macrostructure	75
4.3.1.4. The microstructure	76

4.3.2.	The Polish-English volume (PERYK)	88
4.3.2.1.	The back matter	88
4.3.2.2.	The macrostructure	89
4.3.2.3.	The microstructure	91
4.4.	The authorship controversy	100
4.4.1.	Aleksander Chodźko	103
4.5.	Subsequent editions	105
4.6.	Conclusions	105
5.	Jan Józef Baranowski's <i>Anglo-Polish lexicon</i> (1883) and <i>Słownik polsko-angielski</i> (1884)	111
5.1.	Introduction	111
5.2.	Jan Józef Baranowski	111
5.3.	<i>Anglo-Polish Lexicon</i> (1883)	114
5.3.1.	The front and back matter	114
5.3.2.	The macrostructure	116
5.3.3.	The microstructure	118
5.4.	<i>Słownik polsko-angielski</i> (1884)	122
5.4.1.	The front matter	122
5.4.2.	The macrostructure	123
5.4.3.	The microstructure	126
5.5.	Reviews	129
5.6.	Conclusions	129
6.	Władysław Kierst and Oskar Callier's <i>English-Polish and Polish-English dictionary / Słownik języka polskiego i angielskiego</i> (1895)	131
6.1.	Introduction	131
6.2.	Władysław Kierst and Oskar Callier	132
6.3.	The dictionary	137
6.3.1.	The Polish-English part	137
6.3.1.1.	The front and back matter	137
6.3.1.2.	The macrostructure	137
6.3.1.3.	The microstructure	140
6.3.2.	The English-Polish part	146
6.3.2.1.	The front and back matter	146
6.3.2.2.	The macrostructure	146
6.3.2.3.	The microstructure	148
6.4.	Subsequent editions	156
6.5.	Reviews	157
6.6.	Conclusions	157

PART TWO: 1896–1939

7.	S. Z. and W. B.'s <i>Słownik kieszonkowy polsko-angielski i angielsko-polski</i> (1899)	161
7.1.	Introduction	161
7.2.	S.Z. and W.B.	162
7.3.	The dictionary	165
7.3.1.	The front and back matter	165
7.3.2.	The Polish-English part	165
7.3.2.1.	The macrostructure	166
7.3.2.2.	Microstructure	168
7.3.3.	The English-Polish part	170
7.3.3.1.	The macrostructure	170

7.3.3.2.	The microstructure	172
7.4.	Conclusions	174
8.	Antoni Paryski's <i>Słownik polsko-angielski i angielsko-polski oraz nauka wymowy angielskiej</i> (1900)	177
8.1.	Introduction	177
8.2.	Antoni Paryski	177
8.3.	The dictionary	181
8.3.1.	The English-Polish part	182
8.3.1.1.	The front and back matter	182
8.3.1.2.	The macrostructure	184
8.3.1.3.	The microstructure	186
8.3.2.	The Polish-English part	192
8.3.2.1.	The macrostructure	192
8.3.2.2.	The microstructure	194
8.4.	Conclusions	198
9.	<i>Słowniczek Polsko-Angielski z wymową fonetyczną</i> (undated)	201
9.1.	Introduction	201
9.2.	The publisher	201
9.3.	The dictionary	202
9.3.1.	The macrostructure	203
9.3.2.	The microstructure	204
9.4.	The lexicographer	207
9.5.	Conclusions	208
10.	Modest Maryański's <i>Jedyny w swoim rodzaju Przewodnik Polsko-Angielski i Słownik Polsko-Angielski dla wychodźców polskich ...</i> (1906)	209
10.1.	Introduction	209
10.2.	Modest Maryański	210
10.3.	The <i>Przewodnik</i>	213
10.3.1.	The front matter	213
10.3.2.	The back matter	215
10.3.3.	The macrostructure	215
10.3.4.	The microstructure	216
10.4.	Conclusions	218
11.	Leonard Szumkowski's <i>Dykcjonarz kieszonkowy polsko-angielski i angielsko-polski</i> (1908)	221
11.1.	Introduction	221
11.2.	Leonard Szumkowski	221
11.3.	The dictionary	222
11.3.1.	The front and back matter	222
11.3.2.	The Polish-English part	223
11.3.2.1.	The macrostructure	223
11.3.2.2.	The microstructure	224
11.3.3.	The English-Polish part	226
11.3.3.1.	The macrostructure	226
11.3.3.2.	The microstructure	228
11.4.	Conclusions	231
12.	Władysław Kierst's <i>Dokładny słownik angielsko-polski i polsko-angielski w dwóch częściach z wymową wyrazów angielskich ...</i> (1915–1916)	233
12.1.	Introduction	233
12.2.	The dictionary	234

12.2.1. The front and back matter	234
12.2.2. The macrostructure	235
12.2.3. The microstructure	236
12.3. Conclusions	240
13. Franciszek Bauer-Czarnomski's <i>Handy Polish-English and English-Polish dictionary with conversations and idioms</i> (1916)	241
13.1. Introduction	241
13.2. Franciszek Bauer-Czarnomski	241
13.3. The dictionary	244
13.3.1. The front and back matter	245
13.3.2. The Polish-English part	246
13.3.2.1. The macrostructure	246
13.3.2.2. The microstructure	247
13.3.3. The English-Polish part	250
13.3.3.1. The macrostructure	250
13.3.3.2. The microstructure	251
13.4. Subsequent editions	254
13.5. Conclusions	254
14. Stanisław Goldman's <i>Słownik miniaturowy "Dux" angielsko-polski i polsko-angielski</i> (1920)	257
14.1. Introduction	257
14.2. Stanisław Goldman	257
14.3. The dictionary	259
14.3.1. The front and back matter	259
14.3.2. The English-Polish part	260
14.3.2.1. The macrostructure	260
14.3.2.2. The microstructure	261
14.3.3. The Polish-English part	264
14.3.3.1. The macrostructure	264
14.3.3.2. The microstructure	266
14.4. Conclusions	268
15. Waław Jesień's <i>Słownik angielsko-polski. Zawierający 4000 najpospoliej używanych słów angielskich ...</i> (1925)	271
15.1. Introduction	271
15.2. Waław Jesień	272
15.3. The dictionary	273
15.3.1. The front and back matter	273
15.3.2. The macrostructure	274
15.3.3. The microstructure	277
15.4. Conclusions	283
16. Władysław Kierst's <i>Trzaska, Evert and Michalski A dictionary English-Polish and Polish-English / Trzaski, Ewerta i Michalskiego słownik angielsko-polski i polsko-angielski</i> (1926–1928)	285
16.1. Introduction	285
16.2. The dictionary	285
16.2.1. The English-Polish volume	285
16.2.1.1. The front matter	285
16.2.1.2. The macrostructure	286
16.2.1.3. The microstructure	292
16.2.2. The Polish-English volume	299

16.2.2.1. The back matter	299
16.2.2.2. The macrostructure	299
16.2.2.3. The microstructure	305
16.3. Reviews	314
16.4. Conclusions	314
17. T. M. Wilde's <i>Smulski's dictionary: An English-Polish and Polish-English pocket dictionary / Słownik Smulskiego</i> ... (1928)	317
17.1. Introduction	317
17.2. Jan Franciszek Smulski and Tadeusz M. Wilde	317
17.3. The dictionary	321
17.3.1. The front and back matter	321
17.3.2. The English-Polish part	322
17.3.2.1. The macrostructure	322
17.3.2.2. The microstructure	323
17.3.3. The Polish-English part	328
17.3.3.1. The macrostructure	328
17.3.3.2. The microstructure	331
17.4. Reviews	334
17.5. Conclusions	335
18. Jan Stanisławski's <i>An English-Polish and Polish-English pocket-dictionary / Słowniczek angielsko-polski i polsko-angielski</i> (1929/1933)	337
18.1. Introduction	337
18.2. Jan Stanisławski	337
18.3. The dictionary	340
18.3.1. The front and back matter	340
18.3.2. The English-Polish part	342
18.3.2.1. The macrostructure	342
18.3.2.2. The microstructure	347
18.3.3. The Polish-English part	355
18.3.3.1. The macrostructure	355
18.3.3.2. The microstructure	359
18.4. Subsequent editions	366
18.5. Miscellaneous	366
18.6. Conclusions	367
19. Władysław Kospoth-Pawłowski's <i>Słownik angielsko-polski: wstępny słowniczek do Basic English</i> ... (1933)	371
19.1. Introduction	371
19.2. Władysław Kospoth-Pawłowski	371
19.3. Basic English	374
19.4. The dictionary	377
19.4.1. The front and back matter	377
19.4.2. The macrostructure	378
19.4.3. The microstructure	379
19.5. Conclusions	384

PART THREE: 1940–1947

20. Janina Colonna-Walewska and Aleksander Then's " <i>Cosmos</i> " <i>angielsko-polski. Słownik kieszonkowy z dokładną wymową fonetyczną</i> ... (1942?)	389
20.1. Introduction	389
20.2. Janina Colonna-Walewska and Aleksander Then	389

20.3. The dictionary	393
20.3.1. The English-Polish part	393
20.3.1.1. The front and back matter	393
20.3.1.2. The macrostructure	395
20.3.1.3. The microstructure	397
20.3.2. The Polish-English part	399
20.3.2.1. The front and back matter	399
20.3.2.2. The macrostructure	399
20.3.2.3. The microstructure	402
20.4. Conclusions	404
21. Ernest Lilien's <i>Lilien's dictionary. Part I: English-Polish (1944–1951)</i>	407
21.1. Introduction	407
21.2. Ernest Lilien	407
21.3. The dictionary	410
21.3.1. The front and back matter	411
21.3.2. The macrostructure	413
21.3.3. The microstructure	420
21.4. Reviews	442
21.5. Conclusions	443
22. J. K. Socz's <i>English-Polish and Polish-English dictionary. Giving imitated pronunciation of every English word ... / Słownik polsko-angielski i angielsko-polski z wymową ... (1944)</i>	447
22.1. Introduction	447
22.2. J. K. Socz	447
22.3. The dictionary	448
22.3.1. The front and back matter	448
22.3.2. The Polish-English part	448
22.3.2.1. The macrostructure	448
22.3.2.2. The microstructure	451
22.3.3. The English-Polish part	454
22.3.3.1. The macrostructure	454
22.3.3.2. The microstructure	456
22.4. Later editions	459
22.5. Conclusions	460
23. Adam Królak's <i>Słownik polsko-rosyjsko-angielski z wymową (1945)</i>	461
23.1. Introduction	461
23.2. Adam Królak	461
23.3. The dictionary	462
23.3.1. The macrostructure	463
23.3.2. The microstructure	464
23.4. Conclusions	467
24. Adam Richter's <i>Polish dictionary of English idioms, proverbs and slangs / Słownik zwrotów angielskich (1945)</i>	469
24.1. Introduction	469
24.2. Adam Richter	469
24.3. The dictionary	472
24.3.1. The front and back matter	472
24.3.2. The macrostructure	473
24.3.3. The microstructure	475
24.4. Conclusions	479

25. Jan Stanisławski's <i>A new English-Polish and Polish-English dictionary / Nowy słownik angielsko-polski i polsko-angielski</i> (1945)	483
25.1. Introduction	483
25.2. The dictionary	483
25.2.1. The English-Polish part	483
25.2.1.1. The front and back matter	483
25.2.1.2. The macrostructure	484
25.2.1.3. The microstructure	487
25.2.2. The Polish-English part	492
25.2.2.1. The macrostructure	492
25.2.2.2. The microstructure	495
25.3. Conclusions	499
26. Mary Edwina Bogel and A. P. Coleman's <i>A basic English-Polish vocabulary</i> (1946)	503
26.1. Introduction	503
26.2. Mary Edwina Bogel and Arthur Prudden Coleman	503
26.3. The English-Polish vocabulary	506
26.3.1. The macrostructure	506
26.3.2. The microstructure	508
26.4. Conclusions	511
27. Ryszard Lewański and Edward Wechsler's <i>Słownik polsko-angielsko-włoski. English-Polish-Italian Dictionary. Vocabolario italiano-polacco-inglese</i> (1946)	513
27.1. Introduction	513
27.2. Ryszard Lewański and Edward Wechsler	513
27.3. The dictionary	516
27.3.1. The Polish-English part	516
27.3.1.1. The front and back matter	516
27.3.1.2. The macrostructure	517
27.3.1.3. The microstructure	519
27.3.1.4. The middle matter	523
27.3.2. The English-Polish part	524
27.3.2.1. The macrostructure	524
27.3.2.2. The microstructure	527
27.3.2.3. The middle matter	530
27.4. Conclusions	530
28. Lucjan Paff's <i>Kieszonkowy słownik angielsko-polski. Wymowa 20 000 wyrazów</i> (1946)	533
28.1. Introduction	533
28.2. Lucjan Paff	533
28.3. The dictionary	535
28.3.1. The front and back matter	535
28.3.2. The macrostructure	536
28.3.3. The microstructure	538
28.4. Conclusions	542
29. B. J. Pelc's <i>Wyrażenia angielsko-polskie (idioty). Ucz się mówić naprawdę po angielsku</i> (1947)	545
29.1. Introduction	545
29.2. B. J. Pelc	545
29.3. The dictionary	546
29.3.1. The front and back matter	546
29.3.2. The macrostructure	547
29.3.3. The microstructure	548
29.4. Conclusions	551

General conclusions	553
Table of figures	561
Table of tables	563
Appendix. A chronological list of polyglot and P-E / E-P dictionaries	569
Bibliography	579
Summary in Polish	617
Index of names	619